

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МАДАНИЯТ, МААЛЫМАТ ЖАНА ЖАШТАР САЯСАТЫ
МИНИСТРЛИГИ**

**Б.БЕЙШЕНАЛИЕВА АТЫНДАГЫ
КЫРГЫЗ УЛУТТУК МАДАНИЯТ ЖАНА ИСКУССТВО
УНИВЕРСИТЕТИ**

**2025–2030-ЖЫЛДАРГА КАРАТА
СТРАТЕГИЯЛЫК ӨНҮКТҮРҮҮ ПРОГРАММАСЫ**

Бишкек – 2025

2025-2030-жылдары КУМИУну стратегиялык өнүктүрүү программасы.
– Бишкек, 2025. – 23 бет.

КУМИУнун Окумуштуулар Кеңешинин 2025-жылдын 28-ноябрындагы № 3 жыйынында кабыл алынган жана КУМИУнун ректорунун 2025-жылдын 29-ноябрындагы № 87 буйругу менен бекитилген.

Программада КУМИУну 2025-2030-жылдары стратегиялык өнүктүрүү программасы берилген: окуу процессин уюштуруу, нормативдик-укуктук, методикалык документтер менен камсыздоо; илимий-чыгармачылык жана инновациялык изденүүлөрдү бекемдөө; КУМИУнун билим берүү программаларын эл аралык аккредитациядан өткөрүү; материалдык-техникалык базасын, билим берүү инфраструктурасын чыңдоо; кесиптик практика базалары менен иш алып баруу жана чыңдоо; адеп-ахлактык жана адамгерчилик тарбияны күчөтүү, студенттердин ар тараптуу жөндөмүн ачып, реализациялоо; иш берүүчүлөр менен байланыш түзүү; бүтүрүүчүлөрдү ишке жайгаштыруу; профориентация; университетти санариптик каражаттар менен камсыздоо жана коомго ак кызмат кылуу багытындагы иш-чараларынын комплекстүү иш пландары каралган.

АННОТАЦИЯ

Бул стратегиялык программа Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз улуттук маданият жана искусство университетинин 2025–2030-жылдары өнүгүү багытын аныктап, улуттук макамга ээ болгон окуу жай катары билим берүү, илим, маданият жана чыгармачылыктын сапатын жогорулатууга багытталган.

Документ университеттин миссиясын, визиясын, өнүгүү принциптерин, күчтүү жана алсыз жактарын талдоо менен бирге, ички жана тышкы факторлорду эске алуу аркылуу стратегиялык максаттарды, милдеттерди жана ишке ашыруу механизмдерин сунуштайт.

Программа төмөнкү негизги багыттарды камтыйт:

- билим берүүнүн сапатын жогорулатуу жана компетенттик моделге өтүү;
- илимий-чыгармачылык изилдөөлөрдү күчөтүү;
- эл аралык байланыштарды кеңейтүү жана билим экспортун өнүктүрүү;
- материалдык-техникалык базаны жаңылоо;
- санариптик университетке өтүү;
- эффективдүү башкаруу жана кадрдык саясат.

Стратегиялык документ мамлекеттик стандарттарга, Президенттин жарлыктарына, билим берүү концепцияларына жана дүйнөлүк искусство университеттеринин моделдерине таянуу менен түзүлгөн.

I БӨЛҮМ. КИРИШҮҮ

Кыргыз Республикасынын Президентинин 2025-жылдын 22-мартындагы №96 Жарлыгы менен Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университете “улуттук” макам берилиши — университеттин стратегиялык ролун, мамлекеттик деңгээлдеги макамын жана жоопкерчилигин олуттуу жогорулаткан учур болду.

УЛУТТУК МАКАМ АЛУУ

- сапаттуу билим берүүнүн жогорку стандарты;
- өлкөнүн маданий-чыгармачыл интеллектуалдык элитасын даярдоо;
- улуттук мурасты сактоо жана өнүктүрүү миссиясы;
- эл аралык деңгээлге чыгуу милдеттерин өзүнө алат.

Мындан улам университеттин өнүгүү стратегиясын кайра карап чыгып, заманбап талаптарга ылайыкташтыруу зарылдыгы келип чыкты.

Стратегия төмөнкү нормативдик документтерге негизделет:

- Кыргыз Республикасынын Конституциясы;
- “Билим берүү жөнүндө” мыйзам;
- “Маданият жөнүндө” мыйзам;
- “Кыргыз Республикасында билим берүүнү 2021–2040-жылга өнүктүрүү концепциясы”;
- “2018–2040-жылдарга Улуттук стратегия”;

- Президенттин “Инсандын руханий адеп-ахлактык өнүгүүсү жана дене тарбиясы жөнүндө ” Жарлыгы;
- Президенттин “Улуттук дем – дүйнөлүк бийиктик” уңгужол концепциясы;
- Университеттин Уставы.

СТРАТЕГИЯНЫН МАКСАТЫ

университетти 2030-жылга чейин Борбор Азиядагы атаандаштыкка жөндөмдүү, чыгармачыл индустриянын лидер университетине айлантуу.

Стратегиянын логикасы төмөнкүлөргө таянат:

1. Университеттин учурдагы абалын анализдөө;
2. Миссия–визия–принциптерди бекитүү;
3. Стратегиялык платформаларды аныктоо;
4. КРІ индикаторлорун түзүү;
5. Ишке ашыруу механизмдерин белгилөө;
6. Мониторинг системасын киргизүү.

Бул бөлүм университеттин өнүгүү философиясын, мамлекеттик милдетин жана стратегиянын зарылдыгын так аныктайт.

II БӨЛҮМ. УНИВЕРСИТЕТ ТУУРАЛУУ МААЛЫМАТ

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз улуттук маданият жана искусство университети – өлкөнүн чыгармачыл жана маданий кадрларын даярдоочу жалгыз улуттук деңгээлдеги жогорку окуу жай. Университеттин тарыхы 1967-жылы түзүлгөн Кыргыз мамлекеттик искусство институтунан башталат. 1974-жылы окуу жайга СССРдин эл артисти Бүбүсара Бейшеналиеванын ысымы ыйгарылып, чыгармачыл билим берүүнүн өзөгүнө айланган.

Университеттин статусу жылдар өтүп өзгөрүп, 2013-жылы Кыргыз мамлекеттик маданият жана искусство университети макамын алган. 2025-жылдын 22-мартында Кыргыз Республикасынын Президентинин №96 Жарлыгы менен университетке «улуттук университет» деген өзгөчө макам ыйгарылды. Бул чечим университеттин өнүгүүсүнө жаңы горизонтторду ачып, чыгармачыл билим берүүнүн эл аралык стандарттарына өтүүгө шарт түздү.

1. Структуралык түзүлүшү

Университет төмөнкү негизги академиялык жана административдик түзүмдөрдөн турат:

ФАКУЛЬТЕТТЕР (6):

1. Хореография жана маданий ишмердик факультети;
2. Элдик музыка факультети;
3. Театр искусствосу факультети;
4. Кино жана телекөрсөтүү факультети;
5. Эстрада жана музыкалык билим берүү факультети;
6. Магистратура жана аспирантура.

КАФЕДРАЛАР (15):

- Социалдык-маданий ишмердик;
- Хореография;
- Социалдык-гуманитардык дисциплиналар;
- Оркестр жана хор дирижерлугу;
- Салттык музыка жана фольклор;
- Фортепиано чеберчилиги;
- Режиссура жана актердук чеберчилиги;
- Сахна кеби;
- Оператордук чеберчилик;
- Кино искусствосу;
- Телекөрсөтүү жана радио уктуруу режиссерлугу;
- Эстрада вокалы;
- Музыкалык-теориялык дисциплиналар;
- Музыкалык билим берүү;
- Жогорку адабий курс.

2. МАТЕРИАЛДЫК-ТЕХНИКАЛЫК БАЗА

Университет чыгармачыл адистиктерге ылайыкташкан уникалдуу инфраструктурага ээ:

- 1 окуу имараты;
- Хореографиялык зал;
- Кино жана телевидение студиясы;
- Радиостудия;
- Монтаж бөлмөлөрү;
- Фортепианолор (60 тан ашык);
- Комуз, кыл кыяк, чоор, ооз комуз, добулбас жана башка улуттук аспаптардын фонду;
- Оозеки фольклор лабораториясы;
- Электрондук китепкана жана 60 000 нуска фонд;
- 1 жатакана (студенттер үчүн);
- Компьютердик класс (Adobe пакеттери орнотулган);
- Спорт зал;
- Үн жазуу студиясы;
- Студенттик ашкана;
- Форма сактоочу жай ж.б.

3. КОНТИНГЕНТ ЖАНА СТУДЕНТТИК КУРАМ

Университетте учурда:

- 1600дөн ашык студент билим алат
- 123 чет өлкөлүк студент (Казакстан, Россия, Түркия, Өзбекстан, Тажикстан, Кытай ж.б.)

- Магистратура жана аспирантура программалары өнүгүп жатат
- Студенттик курам чыгармачылык потенциалы, фестивалдык активдүүлүгү жана эл аралык долбоорлорго катышуусу менен айырмаланат.

4. ОКУТУУЧУЛУК-ПРОФЕССОРДУК КУРАМ

КУМИУнун ОПКсы – өлкөнүн чыгармачыл интеллигенциясынын өзөгүн түзгөн күч:

- 2 илим доктору, профессор
- 9 илим кандидаты, доцент
- 20 эмгек сиңирген ишмер
- 2 Кыргыз Республикасынын эл артисти
- 1 эл жазуучусу
- Кинорежиссерлор, музыканттар, театр артисттери, хореографтар
- Жаш педагогдор жана чыгармачылардан турган кадрдык резерв

Бул мүмкүнчүлүк студенттерди чыныгы чыгармачыл чөйрөгө жакындатат.

5. ЭЛ АРАЛЫК БАЙЛАНЫШТАР

Университет төмөнкү өлкөлөр жана окуу жайлар менен өнөктөштүк багытында эки тараптуу келишимдерге кол коюшкан:

1. РФ, г.Челябинск. ГБОУ ВО «Южно-Уральский государственный институт искусств имени П.И. Чайковского» (21.04.2023);
2. РФ, Кабардино-Балкарская Республика, г.Нальчик. ФГБОУ ВО «Северо-Кавказский государственный институт искусств» (18.11.2023);
3. РФ, Республика Татарстан, г.Казань. ФГБОУ ВО Казанский государственный институт культуры;
4. РФ, Республика Башкортостан, г.Уфа. Уфимский государственный институт искусств имени Загира Исмагилова (27.12.2023);
5. РФ, Алтайский край г.Барнаул. Алтайский государственный университет (Май 2024).
6. РФ. г.Москва. Российский научно-исследовательский институт культурного и природного наследия имени Д.С. Лихачёва (11.06.2024);
7. РФ, г.Москва. ФГБНИИ «Государственный институт искусствознания» (16.10.2024);
8. РФ, г.Екатеринбург. ФГБОУ ВО «Екатеринбургский государственный театральный институт» (11.03.2025);
9. Всероссийский государственный университет кинематографии имени С.А. Герасимова (26.03.2024)
10. Республика Казахстан, г.Тараз. Таразский региональный университет имени М.Х. Дулати.
11. Республика Казахстан, г.Алматы. Казахская национальная академия искусств имени Темирбека Жургенова (15.03.2023);
12. Республика Казахстан, г.Астана. РГП на ПХВ «Казахская национальная академия хореографии» (08.05.2024);

13. Республика Казахстан, г.Уральск. Западно-Казахстанский университет имени М.Утемисова (Апрель, 2025);
14. Республика Казахстан. Актюбинская областная филармония имени Г.Жубановой (Июнь, 2025);
15. Республика Узбекистан, г.Ташкент. Государственный институт искусств и культуры Узбекистана (13.09.2023);
16. Республика Каракалпакстан, г.Нукус. Нукусский филиал Государственного института искусств и культуры Узбекистана (Октябрь 2023);
17. Республика Узбекистан, г.Самарканд. Институт Узбекского национального музыкального искусства имени Юнуса Раджабий (27.08.2024);
18. Азербайджан, г.Баку. Азербайджанский государственный университет культуры и искусств (20.11.2023);
19. Турция, г.Анкара. Университет музыки и искусств Анкары (15.03.2023);
20. Турция, г.Чанаккале. Университет Чанаккале Онсегиз март. Çanakkale Onsekiz Mart University (7 ноября 2024);
21. Южная Корея. Евонский университет искусств (2024);
22. Бельгия, г.Брюссель. Бельгийский международный образовательный центр (11.03.2025);
23. Республика Узбекистан, г.Ташкент. Ташкентский государственный институт театрального искусства (Октябрь, 2023).

7. УНИВЕРСИТЕТТИН УЧУРДАГЫ АБАЛЫ

КУМИУнун артыкчылыктары:

- салттуу искусство менен заманбап технологиялар айкалышкан уникалдуу платформа;
- чыгармачыл адистиктердин кеңири спектри;
- коомдо жогорку аброй;
- таланттуу педагогдор;
- эл аралык байланыштардын кеңейиши.

Өнүктүрүү зарыл болгон аймактар:

- материалдык-техникалык базаны жаңылоо;
- санариптик мүмкүнчүлүктөрдү кеңейтүү;
- илимий-чыгармачылык активдүүлүктү күчөтүү;
- эл аралык деңгээлдеги билим экспортун жогорулатуу.

1. УНИВЕРСИТЕТТИН МИССИЯСЫ

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз улуттук маданият жана искусство университетинин миссиясы - маданият жана искусство тармагына жөндөмдүү, чыгармачыл, интеллектуалдуу кадрларды даярдоо. Улуттук

маданий мурастарды сактап, өнүктүрүп, дүйнөлүк билим берүүгө интеграцияланган чыгармачыл борбор болуу.

Миссия үч негизги векторду камтыйт:

Билим берүү миссиясы

- практикалык компетенцияларга ээ кадрларды даярдоо;
- чыгармачылык жана педагогикалык чеберчиликти өркүндөтүү;
- студенттердин чыгармачылык потенциалын ачуу.

Илимий-чыгармачылык миссия

- Кыргызстандын маданий жана чыгармачыл мурастарын изилдөө;
- этномузыка таануу, театр, хореография, кино, медиа тармактарында илимий жана автордук жаңылыктарды жаратуу;
- эл аралык арт-илимий долбоорлорго катышуу.

Социалдык-маданий миссия

- коомдун руханий жана адеп-ахлактык өнүгүүсүнө салым кошуу;
- улуттук иденттүүлүктү бекемдөө;
- маданий дипломатика жана эл аралык маданий диалогду өнүктүрүү.

2. УНИВЕРСИТЕТТИН ВИЗИЯСЫ (2030-жылга карата)

2030-жылга чейин КУМИУ төмөнкү позицияларды камсыздаган Борбор Азиядагы эң таасирдүү искусство жана маданият университеттеринин бирине айланат.

Кыска формулировка:

«2025–2030: Улуттук мурасту сактаган, дүйнөлүк искусствону өздөштүргөн, чыгармачылык индустриянын лидер университети».

Визиянын негизги көрсөткүчтөрү:

1) Академиялык лидерлик

- чыгармачыл билим берүүдө регионалдык эталонго айлануу;
- окутуунун сапатын эл аралык стандарттарга шайкеш алып келүү;
- кош диплом программаларын кеңейтүү.

2) Чыгармачыл-инновациялык платформа

- кино, театр, музыка, хореография жана медиа лабораториялары бар «Creative Campus» түзүү;
- студенттердин өз чыгармачылыгынан киреше табуусуна мүмкүнчүлүк берүү (YouTube, медиа, студия).

3) Эл аралык атаандаштык

- 25% чет өлкөлүк студент;
- 5+ кош диплом программасы;
- 10+ эл аралык илимий-чыгармачыл долбоорлор.

4) Илимий жана чыгармачыл өндүрүш

- диссертациялык кеңеш (музыка, театр, кино, этномаданият багыттары);
- эл аралык деңгээлдеги илимий журнал;
- чыгармачыл индустрия үчүн студиялык инфраструктура.

5) Санариптик трансформация

- толук «Электрондук университет» системасы;
- онлайн-курстар, гибрид окутуу;
- санариптик маданиятты өнүктүрүү борбору.

3. НЕГИЗГИ ПРИНЦИПТЕР

Университеттин бардык ишмердүүлүгүн аныктаган фундаменталдуу принциптер:

1) Ачык-айкындык жана отчеттуулук

Башкаруу, финансы, кадрдык чечимдер, окуу процесси - **ачык маалыматтык системада жүргүзүлөт**. Студент, окутуучу, жамаат, ата-эне - маалыматка жеткиликтүү.

2) Гуманизм жана руханий баалуулуктар

Искусство - руханий капитал. Ошондуктан:

- студентке урмат;
- окутуучуга колдоо;
- маданий, адеп-ахлактык принциптерге таянган билим берүү жүргүзүлөт.

3) Компетенттик жана практикалык багыттуулук

Ар бир студент:

- өз багыты боюнча материалдык, техникалык инструменттерди колдоно алат;
- сахна, студия, лабораторияда иштөөгө даяр;
- чыгармачыл продукт жарата алат.

4) Эл аралык интеграция жана глобалдык мобилдүүлүк

Университет «жабык системада эмес», дүйнөлүк искусствонун активдүү катышуучусу болушу шарт.

5) Инновация жана чыгармачыл эркиндик

- Жаңы форматтар;
 - Эксперименттик спектаклдер;
 - Автордук музыка;
 - Кыска метраждуу, документалдык жана анимациялык долбоорлор.
- Университет бул эксперименттер үчүн аянтча түзөт.

6) Туруктуу сапат системасы

Сапат бир жолу эмес — үзгүлтүксүз жакшыртылып турат.

7) Кесиптик этика жана билим берүүнүн маданияты

- Окутуучу – үлгү;
- Студент – уюшкан;
- Университет - тартиптүү академиялык экосистема.

IV БӨЛҮМ. SWOT–АНАЛИЗ

УНИВЕРСИТЕТТИН КҮЧТҮҮ ЖАКТАРЫ

КУМИУнун ички потенциалы жана артыкчылыктары:

1. Улуттук университет макамы (2025-жыл, №96 Жарлык)

Бул макам университеттин мамлекеттик деңгээлдеги салмагын жогорулатып, эл аралык академиялык аренада таасирин күчөтөт.

2. 60 жылдан ашкан тарых жана чыгармачыл мектеп

1967-жылдан бери театр, музыка, хореография, кино жана салттуу маданият боюнча жүздөгөн адистерди даярдап келген башкы борбор.

3. Профессордук-окутуучулук курамдын сапаты

- Кыргыз Республикасынын эл артисттери;
- эмгек сиңирген ишмерлер;
- илимдин докторлору жана кандидаттары;
- кинорежиссерлор, музыка таануучулар, хореографтар, продюсерлер.

Бул - Кыргызстандагы жалгыз чыгармачыл элита топтолгон университет.

4. Уникалдуу адистиктердин комплекси

- театр
- кино
- музыка
- эстрада
- хореография
- медиа
- этномузыка

- музыкалык педагогика
- Кыргызстанда ушунчалык көп чыгармачыл багыт бир жерде бириккен университет жок.

5. Чыгармачылык үчүн инфраструктура

- хореографиялык залдар;
- радиостудия;
- кино жана монтаж студиялары;
- фольклор лабораториясы;
- музыкалык аспаптар фондусу;
- концерттик аянтчалар.

6. Эл аралык студенттик контингент (123 студент)

КУМИУ чыгармачыл билимди экспорттой алган ЖОЖ.

7. Улуттук маданий мурастарды сактоо боюнча эксперттик институттар

- этномузыка
- фольклор
- улуттук хореография
- элдик аспаптар

Булар университетти өлкөнүн руханий лабораториясы кылат.

В. АЛСЫЗ ЖАКТАР

Стратегиялык жактан чечүүнү талап кылган ички көйгөйлөр:

1. Материалдык-техникалык базанын эскирген бөлүгү

Айрым аспаптар, студиялык жабдуулар, бий залдарынын техникалык базасы жаңыланууга муктаж.

2. Жаңы окуу корпустарынын жетишсиздиги

Бүгүнкү контингентке ылайык аудитория фонду тартыш.

3. Санариптик окутуунун жетишсиз интеграциясы

Электрондук журнал, LMS, онлайн платформалар толук иштебейт.

4. Окумуштуулук-илимий ишмердик бирдей эмес

Айрым кафедраларда публикация, изилдөө активдүүлүгү төмөн.

5. Эл аралык мобилдүүлүк чектелүү (окутуучулар арасында)

Педагогдор үчүн чет өлкөгө стажировкалар жетишсиз.

6. Финансылык диверсификациянын аздыгы

Киреше булактары негизинен студенттик контрактка таянат.

C. МҮМКҮНЧҮЛҮКТӨР

Университетке тышкы чөйрөдөн ачылып жаткан чоң мүмкүнчүлүктөр:

1. Чыгармачыл индустриянын өсүшү (кино, медиа, музыка өндүрүшү)

Кыргызстанда жана дүйнө жүзүндө контент өндүрүшүнө болгон суроо-талап өсүп жатат - бул КУМИУ үчүн чоң рынок.

2. Эл аралык гранттар жана долбоорлор

ЕБ, KOICA, JICA, TÜRKSOY, UNESCO сыяктуу уюмдар чыгармачылык долбоорлорду колдойт.

3. Чет өлкө университеттери менен кош диплом программаларын түзүү

Түркия, Корея, Япония, Казакстан, Өзбекстан менен жаңы келишимдер түзүүгө шарт бар.

4. Санариптик билим экспортунун кеңейиши

Онлайн курстар жана гибрид окутуу менен глобалдык аудиторияга чыгуу мүмкүн.

5. Чыгармачыл жана маданий туризм

Кыргызстанга кызыгуу арткандыктан, фольклор жана этномузыка боюнча эл аралык мектептерди ачууга шарт түзүлөт.

D. КОРКУНУЧТАР (Threats)

Тышкы чөйрөдөн келип чыгышы мүмкүн болгон тобокелдиктер:

1. Кадрлардын чет өлкөгө же башка окуу жайларга кетиши

Чыгармачыл адистердин миграциясы (ички, тышкы) билим системасына таасир этет.

2. Чыгармачыл тармакта жасалма интеллекттин (AI) атаандаштыгы

AI музыка, сүрөт, видео өндүрүшүн тездетип жатат — бул чыгармачыл адистерге жаңы талаптарды жаратат.

3. Экономикалык туруктуулуктун төмөндөшү

Бюджеттик чектөөлөр инфраструктуралык долбоорлорду кечендетиши мүмкүн.

4. Эл аралык билим берүү рыногунда күчтүү атаандаштык

Түркия, Казакстан, Өзбекстан чыгармачыл адистиктерди активдүү өнүктүрүүдө.

5. Техникалык жабдуулардын баасынын өсүшү

Кино, үн, сценография жабдуулары дүйнөдө кымбаттоодо.

SWOT БОЮНЧА ЖЫЙЫНТЫК

КУМИУнун стратегиясы күчтүү жактарды сактап, алсыз жактарды жоюп, мүмкүнчүлүктөрдөн максималдуу пайдаланууга жана коркунучтарды минималдаштырууга багытталган.

Бул анализ кийинки бөлүм — **5-БӨЛҮМ (Стратегиялык максаттар жана милдеттер)** үчүн негизги база болуп кызмат кылат.

V БӨЛҮМ. СТРАТЕГИЯЛЫК МАКСАТТАР ЖАНА МИЛДЕТТЕР

КУМИУнун 2025–2030-жылдарга карата өнүгүү стратегиясы төмөнкү **алты негизги платформага** таянат:

- Билим берүү
- Илимий-чыгармачылык ишмердик
- Кадрдык саясат жана башкаруу
- Эл аралык интеграция жана билим экспорту
- Инфраструктура жана материалдык база
- Санариптик университет

Ар бир платформа — өзүнчө программа сыяктуу толук иштелген.

1-ПЛАТФОРМА: БИЛИМ БЕРҮҮНҮ МОДЕРНИЗАЦИЯЛОО

Стратегиялык максат:

Кыргызстандын жана Борбор Азиянын чыгармачыл индустриясына атаандаштыкка жөндөмдүү, компетенттик-модулдук негизде даярдалган адистерди чыгаруучу академиялык системаны түзүү.

Милдеттер:

1. Окуу программаларын (ОП) жаңылоо жана модернизациялоо

- бардык программалардын эмгек рыногуна шайкештигин кайра карап чыгуу;
- «Театр чеберчилиги», «Киноөндүрүш», «Эстрада вокалы», «Хореография» сыяктуу адистиктерди заманбап стандарттар менен жаңылоо;
- этномузыка, элдик аспаптар боюнча автордук программаларды күчөтүү.

2. Компетенттик-модулдук окууга толук өтүү

- окуу жүктөмдөрүн модулга ылайыкташтыруу;
- модулдар үчүн так компетенциялар пакетин иштеп чыгуу;

- практикалык сабактарды көбөйтүү: студия, сахна, лаборатория.

3. Окутуунун практикалык багытын күчөтүү

- жандуу спектаклдер, концерттер, кыска метр тасмалар, музыкалык жазуу - негизги баалоо формалары;
- реалдуу продакшн моделине өтүү (университет ичинде).

4. Окуу-усулдук материалдарды жаңыртуу

- автордук окуу-колдонмолорду чыгаруу;
- чыгармачыл предметтер үчүн видео контент, мастер-класстарды санариптештирүү.

5. Окуу жеткиликтүүлүгүн кеңейтүү

- инклюзивдүү билим берүү шарттарын жакшыртуу;
- таланттуу, бирок социалдык жактан аялуу студенттерди колдоо.

Күтүлүүчү натыйжалар (KPI):

- 2030-жылга чейин бардык билим берүү программалары 100% жаңыланат;
- практика сааты 30%дан 50%га чейин көбөйөт;
- 30дан ашык жаңы окуу-методикалык материал жарыкка чыгат;
- студенттердин канааттануу индекси 80%дан ашат;
- чыгармачыл портфолиоого негизделген баалоо системасы ишке кирет.

2-ПЛАТФОРМА: ИЛИМИЙ-ЧЫГАРМАЧЫЛЫКТЫ ӨНҮКТҮРҮҮ

Максат:

Улуттук жана дүйнөлүк искусствонун өнүгүшүнө салым кошкон илимий-чыгармачыл борборго айлануу.

Милдеттер:

1. Илимий долбоорлорду жана гранттарды активдештирүү

- JICA, EU, KOICA, UNESCO гранттарына катышуу;
- чыгармачыл изилдөөлөр үчүн лабораторияларды күчөтүү.

2. Диссертациялык кеңеш түзүү

- «Искусствоведение», «Культурология», «Музыка таануу», «Театр таануу» багыттары боюнча.

3. Чыгармачыл илимий журналды өнүктүрүү

- «КУМИУнун жарчысы» журналын Эл аралык базаларга чыгаруу (RSCI → Scopus багыты).

4. Чыгармачыл өндүрүштү илим менен айкалыштыруу

- студенттик тасмалар, спектаклдер, музыкалык жазуулар - илимий-методикалык базага айлантилат.

Натыйжалар (KPI):

- жылына 100–150 илимий-чыгармачыл иш;
- 2030-жылы диссертациялык кеңеш иштеп калат;
- 5–10 эл аралык илимий-практикалык конференция;
- журнал Scopus талаптарына ылайык кайра түзүлөт.

3-ПЛАТФОРМА: КАДРДЫК ПОТЕНЦИАЛ ЖАНА БАШКАРУУ

Максат:

Профессионал, мотивациясы жогору, эл аралык деңгээлде атаандаш кадрдык команда түзүү.

Милдеттер:

1. Кадрдык резерв түзүү

- жаш окутуучуларды тандоо, окутуу, ментордук программалар;
- искусство боюнча эл аралык устаттар менен стажировка.

2. Социалдык колдоону күчөтүү

- ипотека, жатакана, материалдык колдоо;
- чыгармачыл мугалимдер үчүн кошумча гранттар.

3. Башкаруу системасын натыйжалуу кылуу

- цифралоо жасалган жүктөм;
- декандар, кафедра башчылары үчүн аткаруу индикаторлору.

Натыйжалар (KPI):

- 2030-жылга чейин 50 окутуучу кадрдык резервге кирет;
- квалификация жогорулатуу - жылына 100 адам;
- эл аралык лекторлор саны - 15;
- мотивация индекси – 80%

4-ПЛАТФОРМА: ЭЛ АРАЛЫК ИНТЕГРАЦИЯ ЖАНА БИЛИМ ЭКСПОРТУ

Максат:

КУМИУну дүйнөлүк чыгармачыл билим берүү мейкиндигине интеграциялоо.

Милдеттер:

1. Кош диплом программаларын киргизүү

- Түркия, Корея, Казакстан, Япония, Европа университеттери менен.

2. Академиялык мобилдүүлүк программаларын кеңейтүү

- студенттер жана окутуучулар үчүн алмашуу программалары.

3. Чет өлкөлүк студенттерди тартуу

- англис тилдүү программалар;
- эл аралык жарнама.

4. Эл аралык чыгармачыл долбоорлор

- тасма, спектакль, перформанс, клип, көргөзмө өндүрүшү.

Натыйжалар (KPI):

- 2030-жылга чейин 25% чет өлкөлүк студент;
- кош диплом – 5 программа;
- эл аралык өнөктөштөр – 60тан ашык.

5-ПЛАТФОРМА: ИНФРАСТРУКТУРА ЖАНА МАТЕРИАЛДЫК БАЗА

Максат:

Заманбап «Creative Campus» куруу — чыгармачылыктын борборун түзүү.

Милдеттер:

- жаңы окуу корпусу (10 000 м²);
- мультимедиа борбору;
- анимация жана дубляж студиясы;
- театр сахнасы жана эксперименталдык зал;
- хореография блогу;
- инструменталдык фондду жаңылоо.

Натыйжалар (KPI):

- жаңы корпус – 1;
- студиялар – 10;
- материалдык база – 100% жаңыланат.

6-ПЛАТФОРМА: САНАРИПТИК УНИВЕРСИТЕТТИ КУРУУ

Максат:

Толук электрондук башкаруу жана санарип окутуу экосистемасын түзүү.

Милдеттер:

- электрондук журнал;
- LMS (модулдук система);
- онлайн архив;
- санарип коопсуздук;
- гибрид окутуу технологиялары.

Натыйжалар (KPI):

- e-University - 100%

- онлайн курстар - 30+
- электрондук китепкана 100 000 материал.

VI БӨЛҮМ. КРІ (Негизги көрсөткүчтөр) ЖАНА СТРАТЕГИЯЛЫК КАРТА

1. Билим берүү боюнча КРІ

Индикатор	2025	2027	2030
Жаңыланган окуу программаларынын үлүшү	40%	70%	100%
Компетенттик моделге өткөн программалар	30%	60%	100%
Практика саатынын үлүшү	30%	40%	50%
Автордук окуу-методикалык материалдар	10	20	30+
Студенттердин канааттануусу	60%	70%	80%
Инклюзивдүү билим берүү шарттары	50%	80%	100%

2. Илимий-чыгармачылык боюнча КРІ

Индикатор	2025	2027	2030
Жылдык илимий/чыгармачыл иштердин саны	60	90	150
Эл аралык конференциялар	2	4	10
Илимий гранттар	1	3	7
Илимий журналдын деңгээли	Улуттук	Республикалык	Эл аралык
Диссертациялык кеңеш	жок	иштөө процесси	толук иштейт
Илимий-практикалык резиденциялар	1	3	5

3. Кадрдык потенциал жана башкаруу боюнча КРІ

Индикатор	2025	2027	2030
Кадрдык резервге кирген окутуучулар	10	25	50
Квалификациясын жогорулаткан мугалимдер	40	80	120
Эл аралык лекторлор	3	8	15
Мотивация индекси	40%	60%	80%
Жаш педагогдор үчүн ментордук программа	иштелет	иштейт	системалашат

4. Эл аралык байланыш жана билим экспорту боюнча КРІ

Индикатор	2025	2027	2030
Чет өлкөлүк студенттердин үлүшү	8%	15%	25%
Кош диплом программалары	1	3	5
Эл аралык өнөктөштөр	20	40	60
Академиялык мобилдүүлүк (студент)	12	40	70
Академиялык мобилдүүлүк (окуутучу)	5	15	25

5. Инфраструктура боюнча KPI

Индикатор	2025	2027	2030
Жаңы окуу корпусу	ЖОК	бүтөт	иштейт
Мультимедиа студиялары	3	7	10
Хореография блоктору	2	3	4
Аспаптар фондун жаңылоо	20%	60%	100%
Китепкана фонду	+5 000	+15 000	+30 000

6. Санариптик трансформация боюнча KPI

Индикатор	2025	2027	2030
Электрондук университет системасы	20%	70%	100%
Онлайн курстар	5	15	30+
Электрондук архив	30%	70%	100%
Санарип коопсуздук деңгээли	орточо	жогорку	толук
LMS (learning platform)	пилот	толук	толук интеграция

2. СТРАТЕГИЯЛЫК КАРТА

Бул таблица стратегиянын бардык багыттарын бириктирип, 2030-жылга чейинки жыйынтык максатты көрсөтөт.

Перспектива	Максат	Негизги индикаторлор	Жооптуулар
Билим берүү	Компетенттик-модулдук система	Жаңыланган ОП, практика үлүшү	Окуу иштери боюнча проректор, декандар
Илим	Илимий-чыгармачылык борборго айлануу	Эмгектер, гранттар, журнал деңгээли	Илим боюнча проректор, кафедра башчылары
Инфраструктура	Creative Campus түзүү	Жаңы корпус, студиялар	АЧИБП, ректор
Кадрлар	Профессионал кадрдык резерв	Квалификация, ментордук программа	кадр бөлүмү, проректор
Эл аралык байланыш	Билим экспортун кеңейтүү	Чет өлкөлүк студенттер, кош диплом	Эл аралык байланыштар бөлүмү
Санарип	Электрондук университет	LMS, онлайн архив, e-коопсуздук	Программист, IT-бөлүм

2. КРІлер боюнча жыйынтык

2025–2030-жылдар аралыгында КУМИУ төмөнкүлөргө жетет:

- Чыгармачыл жана академиялык программалардын 100% жаңыртылышы;
- Чет өлкөлүк студенттердин үлүшү 25%;
- Илимий-чыгармачыл иштердин көлөмү 2,5 эсе өсөт;
- Жаңы кампус жана студиялар ачылат;
- Толук электрондук университет моделине өтөт.

VII БӨЛҮМ. СТРАТЕГИЯНЫ ЖҮЗӨГӨ АШЫРУУ МЕХАНИЗМИ

КУМИУнун 2025–2030-жылдарга карата стратегиялык өнүктүрүү программасы натыйжалуу ишке ашышы үчүн башкаруу процесси системалуу, этап-этабы менен, үзгүлтүксүз мониторингге негизделген болушу керек. Университеттин стратегиясын жүзөгө ашыруу төмөнкү комплекстүү механизмдер аркылуу ишке ашат:

1. Башкаруунун жалпы модели

Стратегияны ишке ашырууда үч деңгээлдеги башкаруу структурасы колдонулат:

1.1. Стратегиялык деңгээл (Ректор жана Окумуштуулар кеңеши)

Стратегиянын жалпы концепциясын бекитет жана көзөмөлдөйт.

Функциялары:

- стратегиялык планды бекитүү;
- жылдык отчетторду кароо;
- жаңы долбоорлорго уруксат берүү;
- ресурстарды бөлүү боюнча чечимдерди кабыл алуу.

1.2. Татаал башкаруу деңгээли (Проректорлор)

Окуу иштери боюнча проректор:

- билим берүү программаларын жаңыртуу;
- компетенттик моделге өтүү;
- ОМК, силлабус, сапатты камсыздоо.

Илимий иштер жана эл аралык байланыштар боюнча проректор:

- илимий долбоорлор;
- диссертациялык кеңеш;
- журнал, конференциялар.

Тарбия жана социалдык иш боюнча проректор:

- студенттик жашоо, тарбия иштери.

Административдик-чарбалык иш боюнча проректор:

- инфраструктура, ондоо, жаңы корпус, студиялар.

Эл аралык байланыштар боюнча проректор:

- мобилдүүлүк, келишимдер, кош диплом. Бул деңгээл — стратегиянын «иштеп турган мотору».

1.3. Оперативдик деңгээл

Стратегиядагы ар бир милдетти конкреттүү иш-чарага айлантат.

Кафедра башчылары:

- семестрлик пландар;
- методикалык иштер;
- практика жана аттестация.

Факультет декандары:

- жылдык иштердин аткарылышын көзөмөлдөө;
- сапат боюнча ченемдерди кароо.

2. Стратегияны ишке ашыруу цикли

КУМИУ стратегияны дүйнөлүк сапат стандарттарына ылайык PDCA (Plan–Do–Check–Act) цикли менен ишке ашырат.

2.1. Пландоо

- 2025–2030 стратегиялык картасын түзүү
- жылдык иш-чаралар планын бекитүү
- ресурстарды бөлүштүрүү (финансы, кадр, инфраструктура)

Негизги документтер:

- жылдык иш планы
- бюджеттик план
- ОМК/силлабус модернизация планы

2.2. Ишке ашыруу

Ар бир факультет, кафедра, борбор өзүнүн планы боюнча иш алып барат.

Мисалдар:

- жаңы окуу программаларын ишке киргизүү
- практика базаларын кеңейтүү
- студия, хореография залдарын жаңылоо
- эл аралык программаларды ачуу
- илимий долбоорлорду жүргүзүү

2.3. Мониторинг жана анализ

Мониторинг үч деңгээлде жүргүзүлөт:

1) Ай сайын

- кафедра отчету;
- иш-чаралардын аткарылышы;
- электрондук журнал анализи.

2) Квартал сайын

- факультеттик кеңеш;
- сапат боюнча ички аудит;
- КРІ аткарылышын баалоо.

3) Жыл сайын

- Окумуштуулар кеңеши тарабынан анализ;
- КРІ ири индикаторлорунун аткарылышы;
- стратегиялык багыт боюнча жыйынтык отчет

2.4. Жакшыртуу

Мониторингдин жыйынтыгына жараша:

- окуу программалары кайра каралат;
- методикалык иштер жаңыланат;
- кадрдык резерв жаңыртылат;
- жаңы долбоорлор пландалат;
- стратегияга өзгөртүүлөр киргизилет.

Бул — жандуу, кыймылдуу, үзгүлтүксүз жаңыланып турган процесс.

3. Риск-менеджмент системасы

Стратегияны ишке ашырууда коркунучтарды өз убагында аныктап, минималдаштыруу максатында атайын **риск картасы** колдонулат.

3.1. Башкы тобокелдиктер

а) Финансылык тобокелдиктер

- бюджеттик кыскартуу;
- инфраструктура долбоорлорунун кечендеши.

Чаралар: гранттар, демөөрчүлөр, коммерциялык долбоорлор.

б) Кадрдык тобокелдиктер

- чет өлкөгө кетүү;
- жаш кадрлардын жетишсиздиги.

Чаралар: стипендия, мотивациялык пакет, ментордук система.

в) Санарип коопсуздук

- маалымат жоготуу;
- сервердик коркунучтар.

Чаралар: резервдик сактоо, IT-коргоо.

г) Академиялык тобокелдиктер

- студенттердин академиялык сапатынын төмөндөшү;
- академиялык чынчылдык бузулуусу.

Чаралар: жаңы баалоо системалары, академиялык этика комитети.

4. Коммуникация жана коомчулук менен иштөө

Стратегияны коомчулукка жеткирүү — ишеним жаратуучу маанилүү процесс.

Коммуникация каналдары:

- расмий сайт
- социалдык тармактар (Facebook, Instagram, YouTube)
- пресс-релиздер
- көркөм иш-чаралар
- эл аралык күндөр, фестивалдар

Коом менен байланыш:

- маданий жана чыгармачыл коом менен диалог
- ата-энелер менен жолугушуулар
- кайтарым байланыш формалары

5. Мониторинг жана отчеттуулук

Стратегиянын аткарылышы боюнча отчет:

- факультет → проректор → ректор → Окумуштуулар кеңеши чынжыры менен берилет.

Жыл сайын:

“КУМИУнун стратегиялык өнүгүү отчету” жарыяланат. Бул — ачык-айкындыкты камсыздоонун негизги индикатору.

VIII БӨЛҮМ. КОРУТУНДУ

Б.Бейшеналиева атындагы Кыргыз улуттук маданият жана искусство университетинин 2025–2030-жылдарга карата стратегиялык өнүктүрүү программасы - улуттук макамга ээ болгон ЖОЖ катары университеттин жаңы миссиясын, дүйнөлүк искусствонун талаптарына ылайык жаңыланган багытын жана өнүгүү жолун аныктаган концептуалдык документ болуп саналат.

Стратегия төмөнкү негизги принциптерге таянып иштелди:

- улуттук маданий мурастарды сактоо жана өнүктүрүү;
- компетенттик-модулдук билим берүү моделин калыптандыруу;
- илим, чыгармачылык жана инновацияны бирдикте өнүктүрүү;
- эл аралык интеграция жана мобилдүүлүк;
- материалдык жана санариптик инфраструктураны модернизациялоо;

- ачык-айкын, натыйжалуу башкаруу системасын түзүү.

Бул документте белгиленген 6 платформадан турган стратегиялык багыттар - билим берүү системасын жаңылоодон тартып, чыгармачыл индустрияга адаптацияланган жаңы кампус курууга чейин — университетти түп тамырынан өзгөртүүгө багытталган.

Стратегия ишке ашырылса, 2030-жылга чейин КУМИУ:

1. Борбор Азиядагы чыгармачыл билим берүүнүн лидер университетине айланат.

Театр, кино, музыка, фольклор, хореография, медиа — бардыгы бир кампуста айкалышкан өнүккөн экосистема пайда болот.

2. Билим экспорттоочу өнөктөш борборго айланат.

Чет өлкөлүк студенттердин үлүшү 25%га жетип, КУМИУ региондогу искусство адистиктерине жогорку суроо-талап болгон окуу жайга айланат.

3. Илимий-чыгармачылык мектеби жаңы деңгээлге чыгат.

Диссертациялык кеңеш иштеп, искусство таануу, этномузыка, театр жана кино боюнча илимий иштердин саны өсөт.

4. Санариптик университет моделине өтөт.

Бардык процесстер электрондошуп, онлайн курстар университетти глобалдык аудиторияга чыгарат.

5. Материалдык база 100% жаңыланып, жаңы кампус курулат.

Мультимедиа борборлор, студиялар, эксперименттик театр, фольклор лабораториялары — универсалдуу чыгармачылык чөйрө түзүлөт.

6. Кадрдык резерв күчөтүлүп, профессионал мугалимдер корпусу түзүлөт.

Жаш педагогдорду тартуу, эл аралык устаттарды чакыруу, мотивация системасын өнүктүрүү университетти сапаттуу кадрдык борборго айлантат.

ЖЫЙЫНТЫК

КУМИУнун 2025–2030-жылдарга карата стратегиясы — бул жөн гана документ эмес, университеттин бүгүнкү абалынан эртеңки бийик максаттарына чейин алып баруучу жол картасы, жалпы командабыздын келечекке карата бирдиктүү көз карашы.

Бул стратегия ишке ашырылып, жылдык мониторинг так жүргүзүлсө университет улуттук статусуна толук ылайык, өнүккөн чыгармачыл-академиялык борборго айланат.